

Kazimierz Kozica

Kartograficzne i historyczne wystawy z kolekcji dra Tomasza Niewodniczańskiego i towarzyszące im katalogi

---

Prace Komisji Historii Nauki Polskiej Akademii Umiejętności 11, 198-201

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Aneks

Kazimierz Kozica

**Kartograficzne i historyczne wystawy z kolekcji
dra Tomasza Niewodniczańskiego i towarzyszące im katalogi***

1. *IMAGO POLONIAE. Wystawa wybranych obiektów zbioru „Imago Poloniae” z okazji 350-lecia utworzenia pierwszej katedry geodezji w Polsce na Uniwersytecie Jagiellońskim. Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, wrzesień 1981.*
Katalog:
Tomasz Niewodniczański, *Katalog wystawy wybranych obiektów zbioru „Imago Poloniae” z okazji 350-lecia utworzenia pierwszej katedry geodezji w Polsce na Uniwersytecie Jagiellońskim. Kraków, Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego, wrzesień 1981, katalog powielaczowy wydany własnym nakładem, Bitburg 1981, ss. 56.*
2. *Kolekcja Tomasza Niewodniczańskiego w Bitburgu, Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa, 10.1996.*
Katalog, scenariusz i opracowanie:
Janusz Grabowski, Tomasz Niewodniczański, *Kolekcja Tomasza Niewodniczańskiego w Bitburgu. Katalog wystawy w Archiwum Głównym Akt Dawnych. Październik 1996 rok. Warszawa 1996, ss. 141.*
3. *IMAGO GERMANIAE. Das Deutschlandbild der Kartenmacher in fünf Jahrhunderten, Staatsbibliothek zu Berlin, Berlin, 23.09–09.11.1996.*
Katalog:
IMAGO GERMANIAE. Das Deutschlandbild der Kartenmacher in fünf Jahrhunderten. Aus der Kartenabteilung der Staatsbibliothek zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz und der Collection Niewodniczański, Bitburg, Ausstellung und Katalog: Lothar Zögner. Mit einer Einführung von Joachim Neumann, Anton H. Konrad Verlag, Weißenhorn 1996, ss. 74.
4. *IMAGO GERMANIAE. Das Deutschlandbild der Kartenmacher in fünf Jahrhunderten, Wissenschaftszentrum, Ahrstrasse 45, Bonn – Bad Godesberg, 15.05–06.07.1997.*
Katalog: zob. poz. 3.
5. *IMAGO GERMANIAE. Das Deutschlandbild der Kartenmacher in fünf Jahrhunderten, Ausstellungszentrum Gut Altenkamp, Papenburg-Aschendorf, 05.05–21.06.1998.*
Katalog: zob. poz. 3.
6. *IMAGO GERMANIAE. Deutschland und die Eifel in Karten aus sechs Jahrhunderten aus der Collection Niewodniczanski (Bitburg), Kreissparkasse Bitburg-Prüm, Prüm, 29.03–30.04.1998.*
Katalog:
Ausstellungskatalog. IMAGO GERMANIAE. Deutschland und die Eifel in Karten aus sechs Jahrhunderten aus der Collection Niewodniczanski vom 29. März – 30. April 1998 in der Kreissparkasse in Prüm, Text und Bilder Thomas Niewodniczanski, Prüm 1998, ss. 48.

---

* Pierwodruk: K. Kozica, *Doktor Tomasz Niewodniczański. 25 IX 1933 – 3 I 2010*, „Polski Przegląd Kartograficzny” 42 (2010), 70–74 (por. przypis 2).

7. *Pomorzec i Szczecin na dawnych mapach, planach i widokach*, Zamek Książąt Pomorskich, Szczecin, 06.1998.
Katalog:
Mieczysław Stelmach, *Pomorzec i Szczecin na dawnych mapach, planach i widokach. Pommern und Stettin auf alten Karten, Plänen und Ansichten. Collection Niewodniczański (Bitburg). Katalog wystawy Ausstellungskatalog*, Redaktor/Redaktion: Eckhard Jäger, Konsultacja/Beratung: Tomasz Niewodniczański, Uniwersytet Szczeciński i Wydawnictwo Archiwum Państwowego („Dokument”) w Szczecinie, Szczecin 1998, ss. 100 (w języku polskim i niemieckim).
8. *RHENUS SUPERIOR ET GERMANIA*, Badische Beamtenbank eG Karlsruhe, Karlsruhe, 04.11–03.12.1999.
Katalog:
Heinz Musall, Joachim Neumann – *Rhenus Superior et Germania. Die Oberrheinlande in bedeutenden Deutschland- und Regionalkarten aus der Collection Niewodniczański*. Katalog zur Ausstellung in der Badischen Beamtenbank eG Karlsruhe, Herrenstraße 2-10, vom 4.11 bis 3.12.1999. Fachhochschule Karlsruhe – Hochschule für Technik Fachbereich Geoinformationswesen. Studiengang Kartographie und Geomatik, Karlsruhe 2000. Karlsruher Geowissenschaftliche Schriften, Reihe A: Kartographie und Geographie, Band 12, ss. 96.
9. *BRÜCKENSCHLAG. Polnische Geschichte in Karten und Dokumenten des deutsch-polnischen Sammlers Tomasz Niewodniczański*, Staatsbibliothek zu Berlin, Berlin, 17.04–08.06.2002.
Katalog (w dodatkowej papierowej obwolucie z podtytułem: *Brückenschlag. Polnische Geschichte in Karten und Dokumenten*):
Kazimierz Kozica, Janusz Pezda – *IMAGO POLONIAE. Dawna Rzeczpospolita na mapach, dokumentach i starodrukach w zbiorach Tomasza Niewodniczańskiego. IMAGO POLONIAE. Das Polnisch-Litauische Reich in Karten, Dokumenten und alten Drucken in der Sammlung von Tomasz Niewodniczański*, t. I (ss. 388) i II (ss. 324) Warszawa 2002 (w języku polskim i niemieckim).
10. *IMAGO POLONIAE. Dawna Rzeczpospolita na mapach, dokumentach i starodrukach ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego*, Zamek Królewski, Warszawa, 13.11.2002–29.12.2002.
Katalog: zob. poz. 9, *notabene*: katalog bez dodatkowej obwoluty.
11. *Imago Silesiae. MAPY, WIDOKI MIAST ŚLĄSKICH. Dar Tomasza Niewodniczańskiego dla Ossolineum*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław, 18.11–16.12.2002,
Katalog:
Mariusz Dworsatschek – *IMAGO SILESIAE. Z kolekcji Tomasza Niewodniczańskiego*, Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum, Wrocław 2002, ss. 171.
12. *IMAGO POLONIAE. Dawna Rzeczpospolita na mapach, dokumentach i starodrukach ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego*, Muzeum Narodowe, Kraków, 07.02–30.03.2003.
Katalog: zob. poz. 10.
13. *IMAGO POLONIAE. Dawna Rzeczpospolita na mapach, dokumentach i starodrukach ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław, 24.04–30.06.2003.
Katalog: zob. poz. 10.

14. *IMAGO LITHUANIAE*, Litewskie Muzeum Narodowe, Wilno, 17.09–30.11.2003.

Katalog:

Kazimierz Kozica, Janusz Pezda, *IMAGO LITHUANIAE. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemėlapiai ir dokumentai iš Tomaszo Niewodniczańskiego rinkinių. IMAGO LITHUANIAE. Mapy i dokumenty Wielkiego Księstwa Litewskiego ze zbiorów Tomasz Niewodniczańskiego. IMAGO LITHUANIAE. Maps and documents of the Grand Duchy of Lithuania from the collections of Tomasz Niewodniczański*, Vilniaus Universiteto Biblioteka, Vilnius, ss. 224 (w języku litewskim, polskim i angielskim).

15. *PORTOLANE UND SEEKARTEN des 16. bis 20. Jahrhunderts aus der Sammlung Niewodniczański*, Antiquariatsmesse LiberBerlin, Ludwig Erhard Haus, 31.10–02.11.2003.

Katalog:

Portolane und Seekarten des 16. bis 20. Jahrhunderts aus der Sammlung Niewodniczański ausgewählt und kommentiert von Eckhard Jäger, Herausgeber Arbeitsgemeinschaft LiberBerlin, Berlin 2003, ss. 96.

16. *Imago Poloniae. Die Sammlung Tomasz Niewodniczański*, Hessisches Landesmuseum, Darmstadt, 02.05–18.07.2004.

Katalog: zob. poz. 9.

17. *DANTISCUM EMPORIUM TOTIUS EUROPAE CELEBERRIMUM*. Gdańsk i Bałtyk na mapach, widokach oraz dokumentach ze zbiorów Tomasz Niewodniczańskiego, Ratusz Głównego Miasta Gdańska, Gdańsk, 11.10.2004–[06.01.2005] 15.05.2005.

Katalog:

Kazimierz Kozica, Janusz Pezda, *DANTISCUM EMPORIUM TOTIUS EUROPAE CELEBERRIMUM. Gdańsk i Bałtyk na mapach, widokach oraz dokumentach ze zbiorów Tomasz Niewodniczańskiego (Bitburg, Niemcy), DANTISCUM EMPORIUM TOTIUS EUROPAE CELEBERRIMUM. Danzig und die Ostsee in Karten, Ansichten und Dokumenten aus der Sammlung von Tomasz Niewodniczański (Bitburg)*, Muzeum Historyczne Miasta Gdańska, Gdańsk, ss. 490 (w języku polskim i niemieckim).

18. *DANTISCUM EMPORIUM TOTIUS EUROPAE CELEBERRIMUM*, Johannes a Lasco Bibliothek, Emden, 14.07–27.08.2005.

Katalog: zob. poz. 17.

19. *MAGNA REGIO – Luxembourg et Grande Région. Cartes, atlas, vues (XVème au XIXème siècle)*. Collection privée Niewodniczański, Bitburg, Fortis Banque Luxembourg im Espace Royal Monterey, Luxembourg 27.03–11.05.2007.

Katalog:

Kazimierz Kozica (wstęp: Gast Mannes), *MAGNA REGIO – Luxembourg et Grande Région. Cartes, atlas, vues (XVème au XIXème siècle)*. Collection privée Niewodniczański, Bitburg. *MAGNA REGIO – Luxemburg und die Großregion. Landkarten, Atlanten, Ansichten (XV. bis XIX. Jahrhundert)*. Privatsammlung Niewodniczański, Bitburg. Fortis Banque Luxembourg S.A., Luxembourg 2007, ss. 147 (w języku francuskim i niemieckim).

20. *Widmungen von Konrad Adenauer bis Stefan Zweig*, Kreissparkasse Bitburg-Prüm, Prüm 10.06–28.06.2007.

Katalog:

Mario Simmer, *Widmungen von Konrad Adenauer bis Stefan Zweig*. Ausstellungskatalog, Geschichtsvereins Prümer Land e.V., Herausgeber (Wydawca): Dr. Thomas Niewodniczański, Prüm 2007, ss. 200.

21. *Widmungen von Konrad Adenauer bis Stefan Zweig*, Kreissparkasse Bitburg-Prüm, Bitburg 28.07–25.08.2008.
Katalog: zob. poz. 20.
22. *Nobilitätsurkunden aus der Sammlung Niewodniczanski*, Bibliothekszentrale EG Universitätsbibliothek Trier, 27.10.2008–15.02.2009.
Katalog:
Michael Anschütz, Roland Struwe, *Nobilitätsurkunden aus der Sammlung Niewodniczanski*, Ausstellungskataloge Trierer Bibliotheken (40), Universitätsbibliothek Trier, 2008, ss. 104.
23. *„Ich bin gesund und fühle mich wohl...“ Briefe polnischer Häftlinge aus den deutschen Konzentrationslagern*, Kreissparkasse Bitburg-Prüm, Prüm 31.01–28.02.2009.
Katalog:
Dorota Otwinowska, *„Ich bin gesund und fühle mich wohl...“ Briefe polnischer Häftlinge aus den deutschen Konzentrationslagern*, Katalog zur Ausstellung aus der Sammlung Thomas Niewodniczanski. Herausgeber: Dr. Thomas Niewodniczański, Prüm 2009, ss. 240.
24. *MAGNA REGIO – Trier und die Großregion. Landkarten, Atlanten, Ansichten (15. bis 19. Jahrhundert) aus der Privatsammlung Thomasz Niewodniczański*, Stadtbibliothek Trier, 15.05–31.07.2009.
Katalog: zob. poz. 19.
25. *Germaniae Parerga. Alte Deutschlandkarten mit prächtigem Randschmuck aus der Sammlung Niewodniczanski*, Stadtmuseum Karlsruhe im Prinx-Max-Palais, Karlsruhe, 24.09–25.10.2009.
Katalog:
Joachim Neumann, *Germaniae Parerga. Alte Deutschlandkarten mit prächtigem Randschmuck aus der Sammlung Niewodniczanski. Katalog zur Ausstellung im Stadtmuseum Karlsruhe im Prinx-Max-Palais vom 23. September bis 25. Oktober 2009*, Hochschule Karlsruhe – Technik und Wirtschaft, Fakultät für Geomatik, Karlsruhe 2009. Karlsruher Geowissenschaftliche Schriften, Reihe C: Alte Karten, Band 17, ss. 52.
26. *„Ich bin gesund und fühle mich wohl...“ Briefe polnischer Häftlinge aus den deutschen Konzentrationslagern*, Kreissparkasse Bitburg-Prüm, Bitburg 16.11–02.12.2009.
Katalog: zob. poz. 23.

*

Ponadto Tomasz Niewodniczański brał udział z pojedynczymi lub kilkoma eksponatami (mapami) w wystawach w: Amsterdamie (Rijksmuseum), Londynie, Leuven (Louvain), Madrycie, Barcelonie, Bernie, Mediolanie, Warszawie i Gdańsku.